

Н.А. АЗЬМУК

**ТРАНСФОРМАЦІЯ
ЗАЙНЯТОСТІ ПРИ ПЕРЕХОДІ
ДО ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ**

**ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ
ТА СТРАТЕГІЇ АДАПТАЦІЇ**

Київ
“ЗНАННЯ”
2019

УДК 331.5
ББК 65.012.22
A35

*Серія “Сучасна наука”
Серію засновано в 2012 році*

*Рекомендовано Вченою радою Інституту економіки промисловості
Національної академії наук України (протокол № 5 від 5 липня 2019 р.)*

Науковий консультант — *О.А. Грішнова*, доктор економічних наук, професор кафедри економіки підприємства Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Рецензенти:

В.П. Антонюк, доктор економічних наук, професор Інституту економіки промисловості НАН України;

Ю.М. Харазішвілі, доктор економічних наук, старший науковий співробітник Інституту економіки промисловості НАН України;

I.I. Кичко, доктор економічних наук, професор кафедри управління персоналом та економіки праці Чернігівського національного технологічного університету

Азьмук Н.А.

A35 Трансформація зайнятості при переході до цифрової економіки: глобальні виклики та стратегії адаптації / Н.А. Азьмук. — К. : Знання, 2019. — 335 с. — (Сучасна наука).

ISBN 978-966-346-963-8 (серія)

ISBN 978-617-07-0755-0

У монографії комплексно досліджено теоретико-методологічні засади трансформації ринку праці та зайнятості в умовах переходу до цифрової економіки. Обґрунтовано передумови формування цифрового ринку праці. Значну увагу приділено трансформації процесу праці та визначенняю місця і ролі штучного інтелекту в процесі праці в умовах цифровізації економіки. Визначено сутність креативної зайнятості та напрями її поширення в Україні. Досліджено процеси розвитку трудового потенціалу і технологічного розвитку національної економіки України. Визначено основні недоліки національного ринку праці та запропоновано шляхи їх мінімізації в системі управління національною економікою.

Книга розрахована на науковців та практиків у сфері регулювання зайнятості, представників громадських об'єднань та політичних діячів.

УДК 331.5
ББК 65.012.22

ISBN 978-966-346-963-8 (серія)
ISBN 978-617-07-0755-0

© Н.А. Азьмук, 2019
© Видавництво “Знання”,
оформлення, 2019

Зміст

Вступ.....	5
Розділ 1. Теоретико-методологічні основи дослідження ринку праці в контексті сучасного економічного розвитку	9
1.1. Генеза теорій і концепцій ринку праці	9
1.2. Компаративний аналіз традиційних і гнучких форм занятості.....	27
1.3. Концептуальні засади формування цифрового глобального ринку праці	49
Розділ 2. Концептуальні засади взаємовпливу трансформації людського капіталу та технологічного розвитку національної економіки	63
2.1. Фактори формування і розвитку інноваційного людського капіталу	63
2.2. Взаємовплив розвитку людського капіталу і трансформації занятості	76
2.3. Трансформація характеру, змісту і процесу праці під впливом цифрових технологій	86
2.4. Людський капітал і штучний інтелект у процесі праці: протистояння та взаємодія	92
Розділ 3. Асиметрії розвитку національних ринків праці в умовах переходу до цифрової економіки	108
3.1. Трансформація форм занятості у країнах з розвинutoю цифровою економікою: стан і тенденції	108

3.2. Нестандартна зайнятість як спосіб виживання населення найменш розвинутих країн.....	121
3.3. Безробіття і можливості цифрової зайнятості: пошук шляхів вирішення проблем	133
3.4. Креативна зайнятість — основа доброту суспільства	146
Розділ 4. Аналіз процесів розвитку трудового потенціалу і технологічного розвитку національної економіки України.....	162
4.1. Науковий та кадровий потенціал як конкурентна перевага України в сучасному інформаційному середовищі.....	162
4.2. Взаємодія ринків праці й вищої освіти в контексті розвитку цифрових технологій	177
4.3. Аналіз ринку праці України: динаміка поширення гнучких форм зайнятості та соціально-економічні наслідки.....	195
4.4. Вектори формування креативної зайнятості в Україні при переході до цифрової економіки ...	217
Розділ 5. Стратегічні імперативи збалансування розвитку цифрових технологій і трансформації зайнятості в системі управління національною економікою	231
5.1. Інноваційно орієнтована мотивація праці — чинник розвитку інтелектуального трудового потенціалу в національній економіці	231
5.2. Підтримка волонтерської діяльності для реалізації трудового потенціалу при переході до цифрової економіки.....	241
5.3. Формування екосистеми ринку праці України: збалансування людського і технологічного розвитку	255
Висновки	275
Література	279
Додатки	309